

Monumentnummer*: 475967

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 24 april 1995
Kadaster deel/nr: 13711/44

*Monumentnaam***

Stoomhoutzagerij

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Groenlo	Oost Gelre	Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Winterswijkseweg	49		7141 DM	Groenlo		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Groenlo	A			4717

*Rijksmonumentomschrijving***

In 1916 als stoomhoutzagerij voortgezette oudere handzagerij, gehuisvest in een houten zaaggebouw uit 1900 met daarmee verbonden en evenwijdige geplaatste bakstenen machineloods en dito ketelloods, met de daarbij behorende inventaris, de fabrieksschoorsteen en een deels stenen, deels houten vrijstaande houtloods.

De grijsgeschilderde zagerij is in een bouwlaag opgetrokken op een rechthoekige plattegrond onder met gesmoorde pannen gedekt zadeldak met een topgevel aan de voorzijde en een dakschild aan de achterzijde; links een houten aanbouw onder lessenaarsdak; de voorgevel heeft witte windveren en een uitgezaagd houten beschot met daarin zowel rechte, gebogen als kepervormige vertandingen; op het beschot zijn witte horizontale en verticale sierlijsten geplaatst, het opschrift "Stoomhoutzagerij Firma J. Nahuis" is aan de onderzijde van het beschot aangebracht; erboven twee kleine witte vensters met roeden; dubbele deuren in deze gevel.

In de zagerij een zaagmachine met verticaal raam, vervaardigd door Kirchner, Leipzig in 1918 en een zaagmachine met horizontaal raam uit 1918, gemaakt door Fleck, Berlijn; bijbehorend een zeer lange houten slede voor het horizontale raam en een kortere slede voor het verticale raam.

De machineloods is van de zagerij gescheiden door een hoge bakstenen brandmuur; de rechthoekige bakstenen

loods met topgevel en witte windveren onder sheddak heeft op het linker dakvlak glasplaten en op het rechter dakvlak pannen; in de voorgevel een venster met gebogen bovendorpel, een 12-ruitsverdeling aan de onder-, en een 4-ruitsverdeling aan de bovenzijde; een klein rond venster in de top; links van het grote venster een dubbele houten deur met erboven een plat dakgedeelte.

In de machineloods een uit 1897 daterende stoommachine, vervaardigd door Gebr. Mheer uit Monchengladbach, door een brede drijfriem verbonden met twee kleinere drijfriemen van de zaagmachines; in deze loods ook een uit 1896 daterende Marshall generator voor de opwekking van elektriciteit (110 volt gelijkstroom) en een driedelig schakelpaneel.

De ketelloods heeft eveneens een rechthoekig grondvlak, een topgevel en witte windveren; het zadeldak is gedekt met gesmoorde pannen; in de voorgevel een schuifdeur met gedeeld bovenlicht; een klein rond venster in de top; rechts van de loods een aanbouw onder lessenaarsdak (voorzijde hout, achterzijde baksteen met daarin gietijzeren vensters); aan de achterzijde de plusminus 26 m hoge fabrieksschoorsteen.

In de ketelloods de stoomketel uit 1915 geleverd door Machinefabriek Breda, die zowel de stoommachine als de generator van energie kan voorzien.

Vrijstaand op het terrein de (tot drie vakken ingekorte) houtloods van twee bouwlagen op een rechthoekige plattegrond, gedekt door een zadeldak met gesmoorde pannen belegd met daartussen in rode pannen de naam Nahuis; het voorste deel (aan de straatzijde) is opgetrokken in kalkzandsteen met daarboven verticaal houten beschot, het achterste deel heeft aan de linker gevel beschot van begane grond tot dak; de voorgevel bezit een beschot uitkragend naar rechts, en de rechter zijgevel kent houten luiken met erboven het beschot, en in het achterste deel een open constructie van eikehouten gebinten, waarop gehakte telmerken, en populierhouten ribben; de achtergevel is na de inkorting voor een deel met planken provisorisch gedicht; in de rechter zijgevel bevindt zich een dubbele deur met rechts een venster met kleine roedenverdeling; de voorgevel heeft drie houten vensters met betonnen onderdorpel en kleine roedenverdeling; de linker zijgevel heeft twee kleine vensters met roeden; op de verdieping zijn, behalve een hijsbalk aan de voorzijde, rechthoekige openingen in de voorgevel en de linker zijgevel.

Uit 1916 daterende Stoomhoutzagerij J.Nahuis, die een oudere handzagerij voortzette, met een in hout uitgevoerde zagerij uit 1900, een bakstenen machine- en ketelloods, en een fabrieksschoorsteen plus vrijstaande stenen/houten houtloods, inclusief de vrijwel complete apparatuur, hulpapparaten en gereedschappen, tezamen van grote typologische, authentieke cultuurhistorische, industrieel-archeologische en zeldzaamheidswaarde.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Nijverheid

Functie